

İTALYA EKONOMİSİ VE RAYLI SİSTEM YATIRIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. İlhami Pektaş

01-03 Ekim 2019 tarihleri arasında İtalya'nın Milano şehrinde yapılan FERROVIARA Raylı Sistem fuar ve etkinlikleri ziyaretim sırasında Türkiye-İtalya ticari ilişkileri ve Raylı sistem yatırımları konusunda yaptığım değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Başkenti Roma olan İtalya'nın nüfusu 60,6 milyon ve yüzölçümü 301.338 km²'dir. İtalya'nın finans merkezi ise Milano şehridir. İtalya ekonomisi, Euro bölgesindeki en büyük 3. ulusal ekonomi, nominal GSYİH'ya göre dünyanın en büyük 8. ci ve SAGP GSYİH'ye göre en büyük 12. ci ülke ekonomisidir. İtalya gelişmiş büyük bir ekonomiye sahiptir ve Avrupa Birliği, Euro bölgesi, OECD, G7 ve G20'nin kurucu üyesidir. İtalya, 2018 yılında yapılan 506 milyar dolarlık ihracat ile dünyanın en büyük dokuzuncu ihracatçısı konumundadır. En yakın ticari ilişkileri, toplam ticaretinin yaklaşık %59'unu gerçekleştirdiği Avrupa Birliği ülkeleri iledir.

Savaş sonrası dönemde İtalya, dünya savaşlarının sonuçlarından ciddi şekilde etkilenen tarım temelli bir ekonomiden dünyanın en gelişmiş ticaret ve ihracat hacmine ulaşmış söz sahibi ülkelerinden biri haline gelmiştir. İnsani Gelişme Endeksine göre, ülke çok yüksek bir yaşam standardına ve The Economist dergisi'ne göre de dünyanın 8.ci en yüksek yaşam kalitesine sahiptir. İtalya, dünyanın en yüksek üçüncü altın rezervine sahip ülkesidir ve Avrupa Birliği'nin bütçesine üçüncü sırada en yüksek katkıda bulunan bir ülke konumundadır.

İtalya Almanya'nın arkasından AB'de makine, araç, ilaç, mobilya, gıda, giyim ve robotlar da dâhil olmak üzere çeşitli önemli ürünlerin üretildiği 2.ci sırada üretici ve ihracatçı bir ülkedir. Bu nedenle İtalya'nın önemli miktarda bir ticaret fazlası bulunmaktadır. Ülke ayrıca, etkili, yenilikçi bir ticari ekonomi sektörü, çalışkan ve rekabetçi bir tarım sektörü, yaratıcı ve kaliteli otomobil, denizcilik, endüstri, cihazlar ve moda tasarımı ile bilinmektedir. İtalya, Avrupa'daki lüks mallar için en büyük merkez ve küresel olarak üçüncü lüks mallar merkezidir.

2018 yılında ülke ekonomisinin durumu ;

GSYİH (Nominal): 2.072 trilyon USD

Reel GSYİH büyüme oranı: %0,9

Nüfus: 60,59 milyon

Nüfus artış hızı: -%0,1

Kişi başına GSYİH (Nominal): 31,984 USD

Enflasyon Oranı: %1,243

İşsizlik Oranı: %9,7

Toplam ihracat: 543 milyar USD

Toplam ithalat: 499 milyar USD

Dünya ekonomisinde sıralaması: 8

Ekonomisinin en büyük bileşeni %71,3 ile hizmet işkoludur. Bunu %26,7 ile sanayi, %2 ile tarım işkolu izlemektedir.

İtalya'nın başlıca ihracat kalemleri arasında dozlandırılmış ilaçlar, otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, kara taşıtları için aksam parçaları yer almaktadır. Başlıca ihracat ortakları ise Almanya, Fransa, Amerika, ve İspanya'dır.

İtalya'nın başlıca ithalat kalemleri arasında otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları, ham petrol, petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar yer almaktadır. Başlıca ithalat ortakları ise Almanya, Fransa, Çin, Hollanda'dır.

Türkiye ve İtalya arasında ikili Ticaret Hacmi (Milyon Dolar):

Yıllar	2016	2017	2018
İhracatımız	7.851	8.476	9.560
İthalatımız	10.219	11.307	10.155
Toplam ticaret hacmi	18.070	19.783	19.715
Denge	-2.368	-2.831	-595

İtalya'ya ihraç ettiğimiz başlıca ürünler otomobil, vagon, yarış arabaları; eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, taze ve kurutulmuş kabuklu meyve ürünleridir.

İtalya'dan ithal ettiğimiz başlıca ürünler kara taşıtları için aksam parçaları, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, yatlar, diğer eğlence ve spor tekneleri gibi ürünleridir.

2017 yılı sonu itibariyle ülkemizde 1409 İtalyan sermayeli şirket faaliyet göstermektedir.

Merkez Bankası verilerine göre İtalya, 2002-2017 döneminde 3 milyar 91 milyon USD uluslararası doğrudan yatırım girişi ile Türkiye'de 14. ülke konumundadır. Aynı dönemde İtalya'daki Türk yatırımlarının toplamı ise 387 milyon USD civarında olmuştur.

İTALYA'DA RAYLI SİSTEMLER

İtalya'da raylı sistemler ülkenin en önemli ulaşım sistemidir. Toplam hat uzunluğu 22.227 km olup aktif hat uzunluğu 16.723 km'dir. Hızlı tren hatlarının yapımıyla bu ağ her geçen gün genişlemeye devam etmektedir. Altyapıdan sorumlu RFI(Rete Ferroviaria Italiana) kamu kuruluşu olup devlete aittir. İtalya'da demiryolu hatlarını 3 gruba ayırabiliriz. Bunlar;

1. Temel hatlar, yüksek trafik yoğunluğuna ve iyi bir altyapıya sahiptir. Ülkedeki büyük şehirleri birbirine bağlar. Bu hatların toplam uzunluğu 6.469 km'dir.
2. Tamamlayıcı hatlar, daha az trafik yoğunluğuna sahip olup orta ve küçük bölgelerin merkezlerini birbirine bağlar. Bu hatların çoğu tek hat olup bazı kısımları elektrifikasyonlandırılmamıştır. Bu hatların toplam uzunluğu 9.360 km'dir.
3. Düğüm hatlar, temel ve tamamlayıcı hatların şehirlere bağlantısını sağlar. Toplam uzunluğu 952 km'dir.

İtalya'da raylı sistem hatlarının 11.921 km'si elektrifikasyonlandırılmıştır. Konvansiyonel hatlarda 3 kV DC, hızlı tren hatlarında 25 kV AC kullanılmaktadır.

Ülkede demiryolu işletmesi yapan firmalar Ferrovie Dello Stato, Trenitalia, Nuovo Trasporto Viaggiatori, Trenord ve Mercitalia'dır.

Ülkede yüksek seviyede raylı sistem yatırımı söz konusudur. RFI 17 milyar Euro yatırım planlamıştır. Hatların güvenliği ve veriminin artması için ECTS Level 2 yatırımları halen devam etmektedir ve bunun için 1,2 milyar Euro kaynak ayrılmıştır.

Trenitalia, yeni araçlar için 4,5 milyar Euro'luk bir yatırım planlamıştır. NTV hızlı trenleri için 460 milyon Euro, Lyon-Turin hattı için 8,5 milyar Euro, devam eden Brenner Base Tüneli için 8 milyar Euro'luk yatırım planlamıştır. Bunlara ek olarak özel yük ve yolcu işletmecilerinin araç ihtiyacı ve Kentiçi raylı sistem yatırımları da devam etmektedir.

Hitachi Rail Italy, İtalya merkezli demiryolu ve toplu taşıma araçları tasarlayan ve üreten bir demiryolu taşıma mühendisliği şirketi. Önceden Finmeccanica'ya bağlı AnsaldoBreda markasıyla faaliyet gösterirken 2015 yılında Hitachi'nin Hitachi Rail adlı alt şirketine satılmış ve mevcut adını almıştır. Merkezi Napoli'de bulunan firmanın 2.400'e yakın çalışanı bulunmaktadır.

FERROVIARA FUAR VE ETKİNLİKLERİ

İtalya'nın Milano şehrinde yapılan Ferroviara fuar ve etkinliklerine katıldık. Bu fuarda ERCI Avrupa Raylı Sistemler üyesi Ditecfer kümelenmesi ev sahipliğinde yapılan ERCI Raylı Sistemler yönetim kurulu toplantısı ve 2019 yılı için seçilen proje ödül törenlerine katıldık. Toplantıda 2020 yılında yapılacak toplantı ve ödül törenleri için yer ve tarihleri kararlaştırdık.

Avrupa Birliği tarafından fonlanan **Cosme Cluster Excellence Programme- Cosme küme Mükemmeliyet** projesine yüzlerce başvuru arasından 6 ERCI üyesi ile birlikte kabul edilen ARUS, bu toplantıda ERCI üyeleri ile biraraya gelerek projeyi görüştü. İlk proje toplantısının 6 Şubat 2020 tarihinde Brüksel'de yapılmasına karar verildi.

ARUS böylece bu başarıyı elde eden özel kümelenmeler arasında yerini aldı. Avrupa Birliği tarafından kabul edilen ve finanse edilecek bu proje kapsamında ARUS kümelenmesi yöneticileri Avrupa Birliği proje fonlarına kolay erişim, iş ağı geliştirme, küme yönetimi ve Avrupa Birliği Projeleri geliştirme konularında Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde eğitimler, seminerler ve çalıştaylara katılacak. Gerçekleştirilecek bu proje ile ARUS Kümelenmesi üyelerine Avrupa'da yeni kapılar açmak için girişimlerimiz hızlanacak, yapılacak yenilikçi projeler ile firmalarımız Avrupa'nın ve Dünya'nın aranan şirketleri arasına girecek.

Daha önce hem Türkiye'de hemde İtalya'da iş görüşmeleri yaptığımız Ditecfer küme üyeleri ile bir araya gelerek yeniden görüşmeleri yaptık. Fuarda önemli İtalya Raylı Sistem firmaları ile bire bir görüşme fırsatımız oldu ve üyelerimizle firma stantlarında ve toplantı odalarında görüşmeler gerçekleştirdik. Aselsan, Raylı alt yapı güvenlik ve kontrol sistemlerinde proje ve üretim yapan ECM firması ile işbirliği yaparak ortak projeler geliştiriyor. Kardemir, Ray, Teker ve bağlantı elemanı çelik ürünleri satmak için görüşmeler gerçekleştirdi. Ansaldo Breda firmasını satın alan Hitachi firmasının yaptıkları tanıtımda gelecekte planladıkları raylı sistem projelerini öğrendik. Milano Ticari atesemiz Sayın Dr. Emre Orhan ÖZTELLİ ve ekibiyle bir araya gelerek İtalya ile yapılacak ticaret konusunda görüşmeler yaptık.

İtalya, Raylı sistemler konusunda gerek üretim ve gerekse AR-GE konusunda önemli bir ülke konumunda olup, raylı sistemler sektöründe ticari ilişkilerimizi, AR-GE işbirliklerimizi ve ihracatımızı artırmamız gerekiyor.